

UPORABA RAČUNALNIKA PRI POUKU LATINSKEGA JEZIKA

USING COMPUTER AT LATIN LANGUAGE LESSONS

Ana Ratajc Sabo

POVZETEK

Članek predstavlja možnosti uporabe računalnika pri pouku klasičnega jezika – latinščine. V današnjem času, ko so učenci z vseh strani zasipani z informacijami in moderno tehnologijo, jih je še posebej težko motivirati za učenje klasičnega jezika, čeprav je na antični dediščini zrasla zahodnoevropska kultura.

Uporaba računalnika in možnosti, ki jih ponuja svetovni splet, lahko znatno dvignejo motivacijo za delo in popestrijo pouk.

ABSTRACT

The article presents possibilities of using computer technology at teaching classical language (Latin). Nowadays when children are filled in with all kind of information and modern technology it is very difficult to motivate them for learning classical language even Western European culture and civilization was born from it.

Using computer technology and possibilities which are offered by Internet can increase motivation and variegate Latin lessons.

Ključne besede

Latinski jezik, internet, spletne strani, mednarodni projekt

Key words

Latin language, internet, web pages, international project

IZHODIŠČA

Pouk latinščine je organiziran skoraj na polovici ljubljanskih osnovnih šol, možnost učenja pa imajo tudi osnovnošolci v nekaterih drugih slovenskih mestih.

Latinščina je mrtev jezik, ki ga danes (razen navdušencev) ne govori nihče.

V čem je vrednost, skrivnostnost, iskrivost, šarm jezika, ki se je, kjub temu da antične civilizacije, ki ga je govorila, že zdavnaj ni več, ohranil več kot 2500 let in je na pragu tretjega tisočletja še vedno aktualen – toliko, da se ga zdi vredno učiti generacijam, ki so zrasle z računalniki in v času, ko je svet majhen in smo neprestano zasipani z informacijami vseh vrst. Poznavanje latinščine – jezika ljudstva, ki je odločilno vplivalo na našo evropsko kulturo – nam omogoča odkrivanje lastnih korenin, razumevanje zgodovinskih zakonitosti, prepoznavanje in vrednotenje materialne in duhovne antične dediščine, s katero je prepleteno življenje sodobnega človeka.

KAKO UPORABITI RAČUNALNIK PRI POUKU LATINŠČINE

Na prvi pogled se zdi, da sta klasični jezik in sodobna računalniška tehnika nezdružljiva. Če pa upoštevamo možnosti, ki jih ponuja uporaba računalnika (didaktična programska oprema,

svetovni splet, elektronska pošta...), se zdi smiselno, da vse to izkoristimo tudi pri poučevanju latinskega jezika.

Ideja, da bi tudi pri latinščini delali z računalnikom, je pri učencih povzročila izreden odziv. Razmišljanja so šla naprej v smeri, da je treba pripraviti gradivo, ki bo splošno dostopno, preprosto za uporabo, ki bo ustrezalo učnemu načrtu, ki bo zaključena celota, neodvisna od ostale snovi (tako da je vključevanje v pouk možno kadarkoli – odvisno od tehničnih pogojev) in ki bo omogočalo interdisciplinarno povezovanje. Vzporedno s tem pa je zorela ideja o projektnem delu, ki bi slonelo na antični preteklosti domačega kraja in ki bi v idealnih pogojih lahko povezovalo latinske skupine in razrede različnih šol, mest, morda tudi držav. S tem bi učenju latinskega jezika pridali humanistično in evropsko dimenzijo.

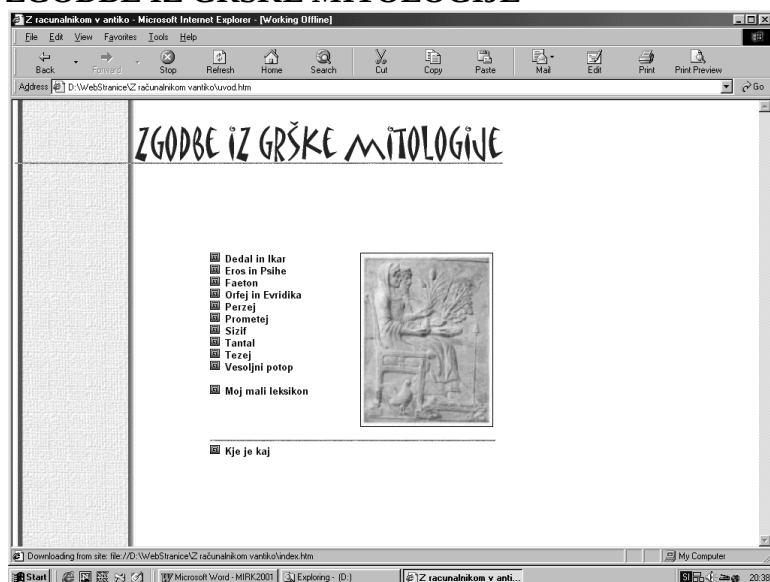
PRIPRAVA GRADIVA

Rezultat želje, da bi lahko slovenski otroci z interneta črpali informacije za delo pri latinščini v slovenskem jeziku, preverjali svoje znanje in se zraven zabavali, sta spletni strani »Z računalnikom v antiko – zgodbe iz grške mitologije« (<http://www.zrsss.si/borut/antika/>) in »Med antičnimi bogovi« (<http://ro2.zrsss.si/medanticnimibogovi/index.htm>), ki sta nastali v programu RO.

Želja po odkrivanju antične preteklosti domačega kraja ter po povezovanju z učenci z drugih šol iz Slovenije in tujine v skupnem delu pa je pripeljala do mednarodnega MyEurope projekta »Moje mesto v rimskih časih – My town in Roman times«, ki ga koordiniramo na OŠ Trnovo.

Spletni strani sta zasnovani po istem vzorcu, saj naj bi na omogočili tudi čim lažjo in enotno uporabo.

ZGODBE IZ GRŠKE MITOLOGIJE

Slika 1: Vstopna stran

»Zgodbe iz grške mitologije« sestavljajo trije sklopi:

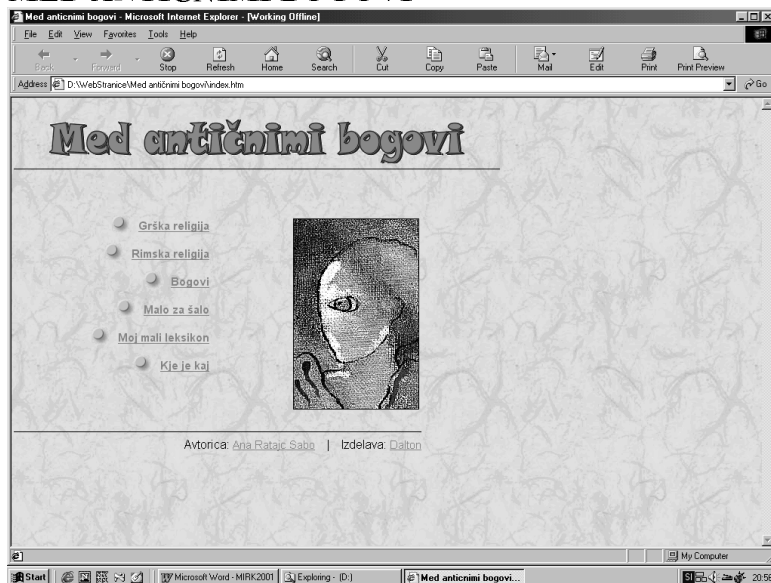
1. Kje je kaj: predstavlja kaŕipot po spletni strani, kjer je navedeno, kaj se nahaja v posameznih poglavjih.
2. Zgodbe: to poglavje obsega deset zgodb iz grške mitologije, ki so skrajšane in prirejene za otroke. Vsaka zgodba je opremljena z Umetnostno galerijo, ki vsebuje slikovno gradivo – dela umetnikov na

tematiko posamezne zgodbe. Za preverjanje znanja so na voljo interaktivni kvizi za različne starostne stopnje, za zabavo pa so na voljo osmerosmerke ter interaktivne kriŕanke in dopolnjevanke.

Za reŕevanje interaktivnih nalog so dovolj navodila, ki so na spletni strani in jih po potrebi dopolni učitelj. Učenci morajo le minimalno obvladati delo z računalnikom in delo na internetu ter spremljanje navodil.

Moj mali leksikon: to poglavje razlaga pojme in opisuje osebe, ki nastopajo v zgodbah.

MED ANTIČNIMI BOGOVI

Slika 2: Vstopna stran

Spletna stran je sestavljena iz šestih poglavij:

Poglavji o grški in rimski religiji opisujeta značilnosti verovanj obeg velikih antičnih narodov, pri čemer se osredotočata na verovanja, ki niso povezana z dvanajstimi velikimi bogovi. Grško-rimski panteon je posebej obdelan v poglavju o bogovih, kjer je opisanih dvanajst olimpijskih bogov, naznačene pa so tudi grško-rimske vzporednice.

Sledi interaktivno poglavje Malo za šalo, ki prinaša sestavljanke, dopolnjevanke, kvize in križanko. Osmerosmerka tudi tu ni interaktivna. Moj mali leksikon opisuje zazlične antične bogove, ki so omenjeni na spletni strani, prav tako razlaga posamezne pojme, ki so omenjeni na spletni strani.

Tudi za uporabo te spletne strani so dovolj navodila, ki so podana ob nalogah, ki jih lahko po potrebi dopolni učitelj, učencem pa zadostuje minimalno obvladovanje dela z računalnikom in dela na internetu ter spremljanje danih navodil

MOJE MESTO V RIMSKIH ČASIH

Projekt poteka od septembra 2000 in naj bi se predvidoma končal konec maja 2001. Razmišljamo pa o tem, da bi ga zaradi obširnosti podaljšali.

Glavni cilji projekta so:

- raziskovanje antične preteklosti domačega kraja,
- povezati šole, vključene v projekt, v odkrivanju skupnih korenin evropske civilizacije,
- naučiti učence pripraviti in obdelati zbrano gradivo s pomočjo računalnika ter pri posredovanju rezultatov uporabljati elektronsko pošto,
- pripraviti spletno stran z »mrežo rimskih mest«, iz katerih so sodelujoče šole.

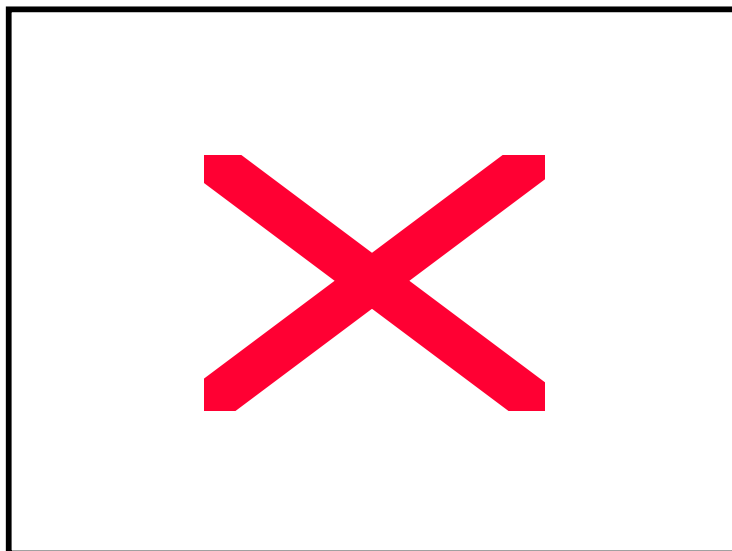
V projektu sodelujoči učenci utrjujejo že pridobljeno znanje, poglobljajo in razširjajo znanje o domačem mestu, primerjajo zgodovino domačega mesta z zgodovino drugih mest (glede na starost na različnih zahtevnostnih stopnjah), pripravljajo kvize, uganke, dopolnjevanke... o domačem mestu za učence drugih sodelujočih šol, razmišljajo o načinu življenja v rimskih časih (s pomočjo pisanja esejev, pesmi, dramskih uprizoritev), skupaj z učitelji pripravijo predstavitev projekta.

Glavni vir informacij je spletna stran, seveda pa si pomagamo tudi z elektronsko in redno pošto (z zadnjo predvsem takrat, kadar gre za neizenačene tehnične možnosti sodelujočih šol). Posamezne šole se v projekt vključujejo v obsegu, ki jim ustreza glede na starost in lastnosti sodelujočih učencev (ali je to latinska skupina ali redni razred, ali se projekt izvaja v okviru učnega načrta ali kot dodatna aktivnost, kolikšne so motivacija, sposobnost in računalniško znanje). Tako sodelujejo z zgodovinsko poglobljenimi prispevki, lastnim ustvarjanjem (dramatizacije, pesmi, domišljijski spisi, ilustracije, drugi likovni izdelki, stripi,...),

fotoreportažami. Od učencev in mentorja je odvisno, za kakšno obliko dela se bodo odločili. Med dvema šolama je prišlo tudi do dopisovanja med učenci v latinščini, in sicer ne na pobudo koordinatorske šole. Tudi to je posebnost projekta, da se razvija in raste skupaj z učenci. Prerašča začrtane okvire, mentorji in učenci s sodelujočih šol pa vnašajo lastne pobude, ga s tem delajo »bolj svojega« in dvigujejo njegovo kakovost.

Razmišljamo tudi o možnosti izmenjav sodelujočih učencev.

Ob koncu projekta načrtujemo javno predstavitev.

Slika 3: vstopna stran

Spletna stran (<http://welcome.to/myromantown>) predstavi sodelujoče šole in njihove učence, mentorje ter druge sodelujoče v projektu. Osrednji poglavje predstavljata sodelujoča mesta danes in v rimskih časih, vse skupaj pa je dopolnjeno z izdelki učecev (različna področja delovanja).

Spletna stran je vir podatkov za sodelujoče šole, zato je narejena v slovenskem in angleškem jeziku) in prikazuje vse delo v projektu.

SKLEP

Veliko je še področij in aktivnosti, kjer bi lahko uporabili prednosti moderne tehnologije, s pomočjo katere so razdalje manjše, informacije pa hitreje dostopne. S pomočjo zgoraj omenjenega gradiva in s pomočjo dela v projektu »Moje mesto v rimskih časih« je delo pri pouku (na naši šoli pri latinščini in slovenščini) postalo pestro, zabavno, dinamično, polno presenečenj in odprto v svet, k vrstnikom. To je ena od poti, ki vodi k zavedanju, da sta latinščina in antična dediščina še navzoči prisotni in vir stalnega navdiha – tako za ustvarjanje kot za vsakdanje življenje. Tudi ta pot naj pomaga otrokom privzgojiti razumevanje in ljubezen do antične dediščine in antike.

Avtorica

Ana Ratajc Sabo je zaposlena kot učiteljica latinskega jezika na OŠ Trnovo v Ljubljani.

Je avtorica in koordinatorka mednarodnega projekta »Moje mesto v rimskih časih« ter avtorica interaktivnih spletnih strani z antično tematiko »Zgodbe iz grške mitologije« in »Med antičnimi bogovi«, ki sta nastali v okviru programa RO.

Več let je bila mentorica učencem – mladim raziskovalcem, sodeluje v različnih šolskih projektih.

Pri delu uspešno združuje metode poučevanja klasičnega jezika z modernimi prijemi in sredstvi.

ana.ratajc@guest.arnes.si

The author

Ana Ratajc Sabo works as teacher of Latin language at Trnovo Primary school in Ljubljana. She is an author and coordinator of international project »My town in Roman times« and author of interactive web pages on ancient subjects »Stories from Greek mythology« and »Among ancient gods« which were created in Computer Literacy Programme.

She has been a menthor to pupils' research work, she participates in many school projects.

At her work she successfully combines methods of teaching classical language with modern ways, means and computer technology.

ana.ratajc@guest.arnes.si